

Tampereen yleiskaava 1984

A I T O L A H T I - T E I S K O

TAMPEREEN YLEISKAAVA 1982
AITOLAHTI - TEISKO
SELOSTUS

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.09.1983
Yleiskaavaosasto 08.02.1984

Tämä raportti täydentää osayleiskaavaa Nurmi-Sorila

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

	ESIPUHE	1
1.	JOHDANTO	3
1.1.	Yleiskaavan tarkoitus	3
1.2.	Yleiskaavan suhde muuhun suunnitteluun	3
2.	PERUSTIEDOT	3
2.1.	Suunnittelutilanne	4
2.11	Seutukaava	4
2.12	Yleiskaava	4
2.13	Asemakaava	4
2.14	Rantakaava	4
2.15	Yleissuunnitelmat	5
2.16	Rakennusjärjestys	5
2.17	Toiminnalliset ohjelmat ja suunnitelmat	5
2.18	Pohjakartta	5
2.2.	Maanomistus	6
2.3.	Väestö ja työpaikat v. 1981-1995	6
2.31	Väestö	6
2.32	Työpaikat	6
2.4.	Rakennettu ympäristö	7
2.41	Kokonaisrakenne	7
2.42	Maankäyttö	7
2.43	Palvelut	7
2.44	Yhdyskuntatekninen huolto	8
2.5.	Luonnonympäristö ja sen erityispiirteet	8
2.6.	Ympäristön häiriötekijät	8
3.	TAVOITTEET	9
3.1.	Yleiskaavan tarkistuksen lähtökohdat	9
3.2.	Yleiset tavoitteet	10
3.3.	Paikalliset tavoitteet	10
4.	YLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	11
4.1.	Yleisperustelu	11
4.2.	Rakennettu ympäristö	13
4.21	Maankäyttö	13
4.22	Palvelut ja virkistys	14
4.23	Liikenne	14
4.24	Tekninen huolto	15
4.25	Erityisalueet	15
4.3.	Ympäristöhoito ja -suojelu	16
4.4.	Yleiskaavamerkintöjen ja -määräysten selostukset	16
4.41	Yleiskaavakartta	16
4.42	Yleiskaavamerkinnät	17
5.	TOTEUTTAMINEN	21
5.1.	Yleistä	21
5.2.	Seutukaavan toteutuminen	22
5.3.	Yleiskaavan oikeusvaikutukset ja taloudelliset seuraamukset	22
5.31	Valtuuston hyväksymä yleiskaava eli ns. I asteen yleiskaava	22
5.32	Taloudelliset seuraamukset	23

Sivu

5.4.	Toteuttamisohjelmat	24
5.41	Kaavoitusohjelma	24
5.42	Kuntasuunnitelma	24
5.43	Asunto-ohjelma ja muut sektorisuunnitelmat	24
6.	SUUNNITTELUVAIHEET	25
6.1.	Aloite	25
6.2.	Ohjelmointi	25
6.3.	Käsittelyvaiheet	25
6.4.	Laadintaorganisaatio	26
7.	TILASTOT JA LIITTEET	28
7.1.	Tilastot	28
7.11	Yleiskaavan maankäyttöluokkien pinta-alat	28
7.2.	Liitteet	29
7.21	Yleiskaavaan 1982 tehdyt muutokset verrattuna yleiskaavaan 1977	29
7.22	Yleiskaavan suojelukohteet ja -alueet	31
7.23	Pohjoinen suuralue, yleiskartta 1:125000	35
7.24	Yleiskaavakartta 1:50000	

Yleiskaavaraportissa on ympäristöministeriöstä käytetty sisäasiainministeriö -nimitystä, koska käsittely on tapahtunut ennen ministeriön nimen vaihdosta.

TAMPEREEN YLEISKAAVA 1982

ESIPUHE

Tampereen kaupungin asema maan toiseksi suurimpana kaupunkina, valtakunnanosan, maakunnan ja kaupunkiseudun keskuksena velvoittaa huolehtimaan kehityksensä ohjaamisesta monin tavoin. Eräs kehittämisen apuväline on maankäytön suunnittelua edustava yleiskaava.

Käsillä oleva yleiskaava on Tampereen kolmas. Ensimmäinen yleiskaava vuodelta 1972 perustui oletettuun voimakkaaseen väkiluvun kasvuun. Kasvu hidastui yleisen kehityksen mukaisesti Tampereellakin 1970-luvun puolivälissä ja tämän vuoksi myöhemmät yleiskaavat ovat kasvuarvioissaan huomattavasti varovaisempia. 1970-luvun alussa uskottiin yli 3000 asu-kaan vuotuiseen kasvuun, nyt on tavoitteena 500 asukasta/v.

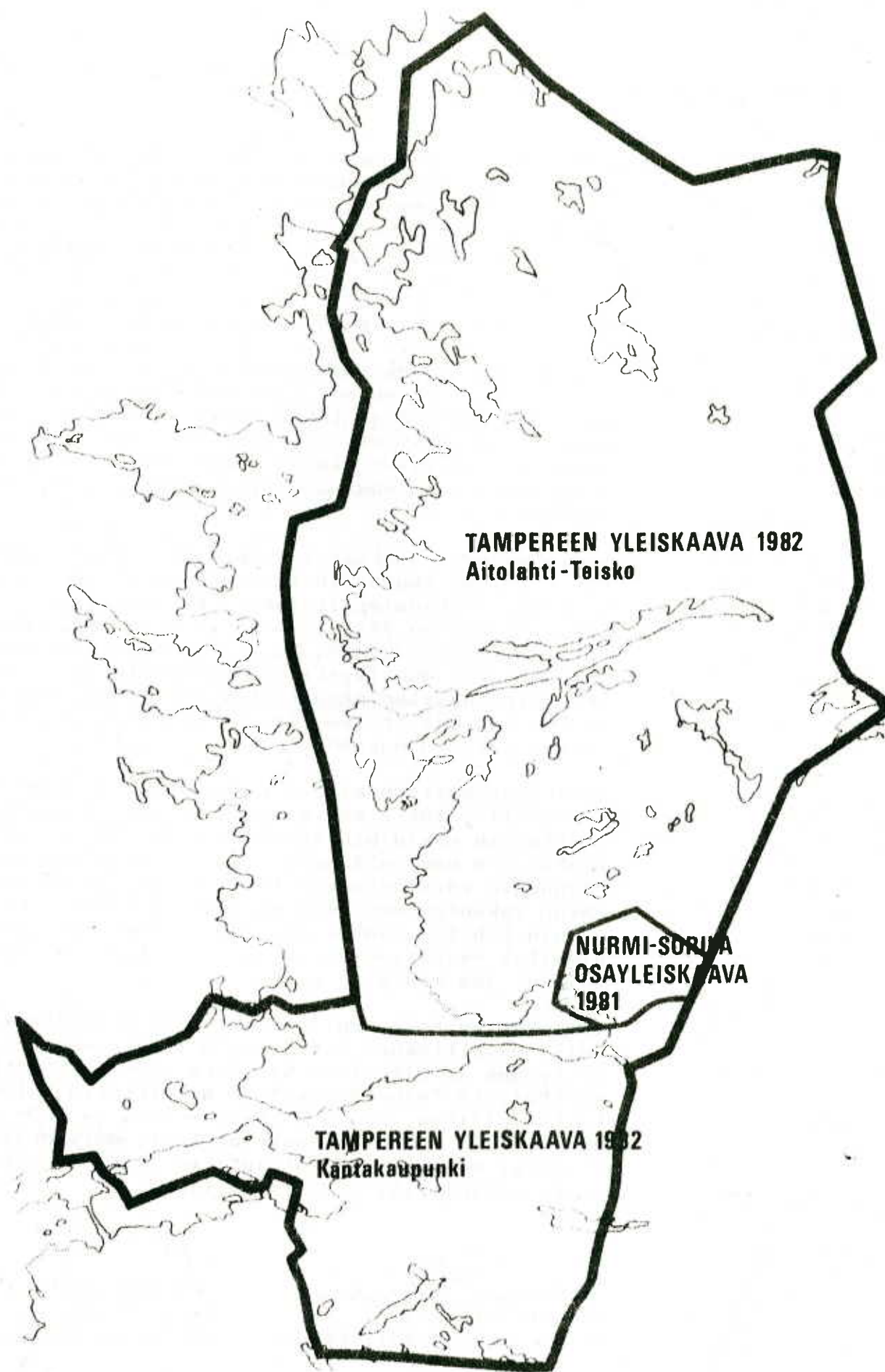
Yleiskaavasta on tullut kaupungin johdolle kuntasuunnitelman kanssa keskeinen suunnitteluväline kaupungin kokonaisvaltaisessa kehittämisessä. Yleiskaava laaditaan välittömässä yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa ja se asetetaan rakennuslain velvoitusten mukaisesti myös maanomistajien ja muiden asianosaisten arvosteltavaksi ennen kaupunginvaltuuston käsittelyä. Kokonaisyleiskaavaa tarkennetaan tarpeen mukaan osayleiskaavoilla.

Yleiskaavakarttaa ei ole ajoitettu millekään tavoittevuodelle, mutta sen mitoitus perustuu vuoteen 1995 ulottuviin arvioihin väestön, työpaikkojen ja rakentamisen määristä sekä maa- ja tonttilarpeesta. Kaupungin väestönkasvun tasaantumisesta ja täydentävän rakentamisen voimistumisesta huolimatta kaupungin kehitys vaatii kuitenkin jatkuvasti lisää alueita. Seuraavan yleiskaavan yhteydessä selvitetäviksi jää mistä ne otetaan.

Yleiskaavan erityispiirteinä tällä tarkistuskierroksella mainittakoon ns. pehmeää linjaa edustava virkistys- ja ulkoilutoimintojen alueita käsittelevä karttaliite "viherverkko" ja merkittäviä kulttuurihistoriallisia, rakennustaiteellisia ja maisemallisia kohteita ja -alueita koskevat karttamerkinnot. Viimeksi mainittu inventointityö jatkuu vielä ja julkaistaan erillisenä raporttina.

Markku Ieräsmaa
Markku Ieräsmaa
vt. kaavoituspäällikkö

Antero Sirviö
Antero Sirviö
yleiskaava-arkkitehti

YLEISKAAVA-ALUEET

1. JOHDANTO

1.1. Yleiskaavan tarkoitus

Rakennuslain (28 § 1 mom) mukaan:

"Kaupungin yksityiskohtaisen kaavoituksen ja rakentamisen sekä muun maankäytön suunnittelemisen perustaksi on laadittava yleiskaava, joka sisältää pääpiirteet alueen käyttämisestä eri tarkoituksiin, niin kuin:

1	asumiseen,
2	elinkeinotoimintaa, kuten teollisuutta, kauppaa ja palvelutoimintaa sekä maa- ja metsätaloutta varten,
3	virkistykseen, sekä
4	liikennettä, vesihuoltoa ja muita yleisiä tarpeita varten."

1.2. Yleiskaavan suhde muuhun suunnitteluun

Seutukaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa.

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. Asemakaavassa määrätään yksityiskohtaisesti eri alueiden rajat ja käyttötarkoitukset.

Toiminnalliset suunnitelmat - kuntasuunnitelma, asunto-ohjelma ja muut sektorisuunnitelmat - otetaan huomioon yleiskaavatyössä. Näissä suunnitelmissa esitetyt tavoitteet sekä suunnitelmiin sisältyvät suuret hankkeet ovat osaltaan lähtökohtia myös yleiskaavan aluevarauksille.

Toiminnallisia suunnitelmia laadittaessa yleiskaava on ohjeena alueiden käytön järjestämisessä.

2 PERUSTIEDOT

Vuonna 1966 liitettiin Aitolahden kunta ja vuonna 1972 Teiskon kunta Tampereen kaupunkiin. Teisko ja Aitolahden pohjoisosat etelärajana vallatie 9 muodostavat pohjoisen suuralueen. Yleiskaava-alueen kokonaispinta-ala on 501 km², josta maapinta-ala on 383 km² ja vesipinta-ala 118 km². Edellisestä yleiskaavasta poiketen laaditaan pohjoisen suuralueen yleiskaava kokonaisuudessaan erillisenä kantakaupungin yleiskaavasta riippumattomana yleiskaavana,

koska kantakaupunki ja Aitolahdi-Teisko ovat luonteeltaan ja ominaisuuksiltaan täysin erilaiset. Tällä saavutetaan mm. se etu, että pohjoisen suuralueen erityisluonne voidaan paremmin ottaa huomioon.

2.1. Suunnittelutilanne

2.11 Seutukaava

Aitolahdi-Teisko kuuluu Tampereen seutukaavaliiton seutukaava-alueeseen. Seutukaavasta on 28.10.1977 vahvistettu sisäasiainministeriössä I vaihe: "Tampereen seutukaava-alueen asutusta ja elinkeinoelämää erityisesti palvelevia tai uhanalaisia maa- ja metsätalous-, virkistys-, loma-asutus- ja suojelualueita koskeva seutukaava". Seutukaavan II vahvistusvaihe, joka koskee taajamatoimintojen, maa- ja metsätalouden, teknisen huollon, yhteysverkon, loma-asutuksen, virkistykseen ja suojelun tarvitsemia alueita sekä seutukaavan täydentämistä pohjaveden suojelua koskevalla seutukaavamääräyksellä on vahvistettu sisäasiainministeriössä 14.12.1982.

2.12 Yleiskaava

Aitolahdi-Teiskon ensimmäinen yleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.9.1978. Päätöksestä jätettiin kaksi valitusta lääninoikeudelle, jotka se hylkäsi vuonna 1980. Toinen valittajista valitti edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka kumosi osittain lääninoikeuden ja kaupunginvaltuuston päätöksen. Nurmi-Sorilan alueelle on laadittu osayleiskaava, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 9.12.1981. Päätöksestä jätettiin yksi valitus lääninoikeudelle, jossa se on edelleen käsiteltävänä.

2.12 Asemakaava

Yleiskaava-alueesta oli asemakaavoitettu noin 330 ha käsittäen Kämenniemen taajama-alueen ja Polson vapaa-aikakeskuksen ympäristön.

2.121 Rakennuskaava

Kämenniemen taajama-alueella on voimassa Teiskon kunnan toimesta laadittu vähäinen rakennuskaava-alue, joka on asemakaavoitettavana.

2.14 Rantakaava

Aitolahdi-Teiskon alueella on Hämeen lääninhallitus todennut rantakaavan laatimisen tarpeelliseksi seuraavilla alueilla:

Myyrysiemi Leppälahden kylässä, Kuusniemen pohjoisranta Kuusniemen kylässä, Pulesjärven pohjoisen altaan lounaisranta Vattulan kylässä, Iervalahden kaakkoisranta Värmälän kylässä ja Kukonjärven eteläranta Värmälän kylässä. Rantakaavoja ei ole laadittu.

2.15 Yleissuunnitelmat yms.

Kaupunginhallituksen kaupunkisuunnittelutoimikunnassa on käsitelty ja hyväksytty joitakin muita maankäyttöä koskevia suunnitelmia:

Teiskon yleissuunnitelma	1974-75
Rannat, tilanneinventointi	
- Iso Päiväjärvi, Pieni Päiväjärvi, Kukonjärvi, Pitkäjärvi, Pulesjärvi, Vääräjärvi	1976
Rannat, tilanneinventointi	
- Asuntilanjoen järviketju	1977

2.16 Rakennusjärjestys

Sisäasiainministeriön 11.9.1963 vahvistama Tampereen kaupungin rakennusjärjestys on voimassa myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2.17 Toiminnalliset ohjelmat ja suunnitelmat

- kuntasuunnitelma	1982-87
- asunto-ohjelma	1982-86
- päivähoidosuunnitelma	1982-86
- nuorisotilasuunnitelma	1975-85
- kansanterveystyön toimintasuunnitelma	1981-85
- valtion, kuntainliittojen ja järjestöjen, alue- ja piirihallintoviranomaisten suunnitelmat.	

2.18 Pohjakartta

Yleiskaavan pohjakartta on maanmittaushallituksen peruskartta-aineistosta pienennetty mitlakuavaan 1:50000. Tilastoaluejakokartta on vuoden 1980 väestö- ja asuntolaskennassa käytetyn jaon mukainen.

2.2.
Maanomistus

Tampereen kaupunki omistaa koko pohjoisen suuralueen maa-alueesta (396 km²) 3.16 km² eli 0,8 %.

2.3.
Väestö ja työpaikat 1981-1995

Väestö ja työpaikat vuonna 1981 sekä suunnitteet vuosille 1985, 1990, 1995 on esitelty kartalla Pohjoinen suuralue yleiskartta 1982.

2.31
Väestö

Yleiskaavan tarkistuksen pohjaksi on kaupunkisuunnittelutoimikunnassa hyväksytty 2.6.1980 väestöennuste, jota on myöhemmin tarkistettu.

Asukkaita oli vuonna 1980 3129 henkeä. Väestön määrä on pienentynyt viidessä vuodessa 166 henkeä. Väestörakenteelle on tyypillistä lasten vähyys ja vanhusten runsaus. Aitolahdella tosin väestörakenne on monipuolisempi.

2.32
Työpaikat

Käytettävissä oleva työpaikkaennuste on peräisin vuodelta 1980. Sen on kaupunkisuunnittelutoimikunta hyväksynyt käytettäväksi kaupunkia koskevissa suunnitelmissa 2.5.1980. Ennuste on laadittu yhteistyössä Tampereen kauppakamarin kanssa.

Työpaikkaomavaraisuuden laskeminen perustuu vuoden 1980 väestö- ja asuntolaskennan ennakkotietoihin Tampereen väkiluvusta ja ammatissatoimivien määrästä.

Pohjoisen suuralueen työpaikkaomavaraisuusprosentiksi saadaan uusimman väestöennusteen mukaan, kun ammatissatoimivien osuutena pidetään 48 %:

1980	68	1990	76
1985	72	1995	78

Teiskon työpaikoista on yli puolet maa- ja metsätaloudessa. Teollisuutta on hyvin vähän.

Aitolahdella työpaikkarakenne on monipuolisempi. Yksinomaan Nurmi-Sorilan osayleiskaava-alueella on noin 70 muuta kuin maa- ja metsätalouteen liittyvää työpaikkaa, joita ei ole otettu huomioon aikaisemmin mainituissa työpaikkaomavaraisuusluvuissa.

2.4.
Rakennettu ympäristö

2.41
Kokonaisrakenne

Pohjoinen suuralue on kokonaisuudessaan maaseutua. Pellojen määrä on vähäinen ja näin ollen alue on pääosin metsän peitossa. Alueella on kolme mainittavaa asutustaajamaa Nurmi-Sorila, Kämenniemi ja Terälahki, jotka kaikki sijaitsevat Näsijärven tuntumassa. Pieniä kylätaajamia on useita, joista mainittakoon Velaatta ja Viitapohja. Muu asutus on alueen sisäosissa harvaa muodostuen lähinnä tilojen talouskeskuksista sekä vanhojen tilojen perillisten rakentamista asuin- ja talousrakennuksista. Ranta-alueilla sitävästoin on paikoitellen hyvinkin tiivistä loma-asutusta varsinkin Näsijärven rannoilla. Alueen halki kulkee pohjois-eteläsuunnassa seudullinen pääväylä Aitovuori-Jäminki-pohja, josta haarautuu useampia alueellisia pääväyliä mm. Orivedelle. Muut tiet ovat yhdysteitä ja yksityisteitä.

2.42
Maankäyttö

Koko suunnittelualueella oli ympärivuotisten asuinrakennusten asuntokerrosalaa vuoden 1980 lopussa noin 123300 m² ja lukumäärä noin 1300 kpl. Asuntokoko oli keskimäärin 95 m² ja asuntokerrosalaa oli noin 39,5 m²/asukas. Rakennuskanta on enimmäkseen vanhaa.

Samana ajankohtana loma-asuntojen yhteenlaskettu kerrosala oli noin 115000 m² ja lukumäärä noin 1950 kpl. Loma-asuntojen keskimääräinen kerrosala oli siten noin 59 m².

Loma-asunnoista oli talviasuttavia noin 200 kpl vastaten noin 11900 m²:n asuntokerrosalaa. Tyypillistä on loma-asuntojen runsaus alueen eteläosissa, varsinkin Näsijärven rannoilla.

Pohjoisen suuralueen asemakaavoitetuilla alueilla oli rakennettuja ja rakentamattomia asuntotontteja 31.12.1981:

Rakentamattomia	12 kpl	yhteensä	18000 m ²
Rakennettuja	30 "	"	33000 "

Keskimääräinen tehokkuusluku oli 0,25 ja toteutumattomuus 38 %.

2.43
Palvelut

Väestöpohja huomioonottaen julkiset palvelut ovat tyydyttävät. Näistä mainittakoon teiskon ja Aitolahden lääkäriasemat, Aitolahden, Kämenniemen ja Terälahden neuvolat, Kämenniemen, Padustaipaleen, Sorilan, Terälahden, Ukaan ja Velaatan ala-asteen koulut sekä teiskon yläaste.

2.44

Yhdyskuntatekninen huolto

Alueella ei ole yhtenäistä vesijohto- ja viemäriverkostoa. Asemakaava-alueilla Kämenniemessä ja Polsoissa on omat erilliset puhdistamot. Raaka-vedenotto tapahtuu pääasiassa porakaivoista. Polsoissa on pintavedenotto.

Iarustenjärven kaatopaikka on viemäröity ja liitetty kaupungin viemäriverkostoon. Tähän liitetyvä pumppaamo on rakennettu Ketaranniemen tyveen. Padustaipaleen kylässä Tampere-Jäminkipohja maantien länsipuolella on jätteiden kokoamispaikka.

Valtakunnallinen 400 kV sähkölinja kulkee alueen kautta.

2.5.

Luonnonympäristö ja sen erityispiirteet

Maiseman peruspiirteet ovat jääkauden ja sen jälkeisten merivaiheiden muovaamat. Paarlahti ja monet muut Näsijärven poikittaislahdet ovat itseasiassa muinaisten maanjäristysten aikaansaamia murroslinjoja, joita mannerjäätikkö on kuluttanut enemmän kuin ehjää kallioperää. Ranta-alueilla maaston korkeuserot ovat vähäisiä, 96-120 m merenpinnasta. Yleiskaava-alueen koilliskulmassa on koko Tampereen korkein kohta Koskelankorkea 211,4 m merenpinnasta. Yleensäkin itäosa alueesta on huomattavasti korkeampaa kuin länsiosa. Pieniä järviä ja lampia on runsaasti. Veden laatu järvisissä on yleensä hyvä. Maaperä on pääasiassa moreenia. Pohjoisosassa Kapeen kylässä ja sen ympäristössä on tunnetut harmaagraniittiesiintymät. Pohjoisosassa Kaanaassa on myös vähäinen sora-alue.

Peitteisyydeltään alue on pääasiassa tiheätä havupuuvalltaista metsää. Pysyviä peltoaukeita on vähän. Maisemallisesti seutu on kaunista ja vaihtelevaa. Yksinomaan alueen halki kulkevalta Tampere-Jäminkipohja maantieltä käsin voidaan nähdä monipuolisia järvi-, metsä- ja kulttuurimaisemia sekä erilaisia nähtävyyksiä kuten mm. Paarlahti ja sen ylittävä Aunessilta.

2.6.

Ympäristön häiriötekijät

Meluhaittoja esiintyy lähinnä Ailovuori-Jäminkipohja maantien varrella.

Huomioon otettavana maisemavauriona voidaan pitää maa- ja metsätalousmaisemassa tietyillä alueilla ns. odotusmaiden lisääntymistä ts. "annetaan maiseman odottaa hoitamattomana ja hyödyntämättömänä tulevia aikoja".

Maisemavaurion muodostavat myös pellot, joilla ruokamulta on kuorittu myyntitarkoituksiin. Alueen kautta etelä-pohjoissuunnassa kulkeva 400 kV:n sähkölinja johtokatuineen muodostaa maisemavaurion, jota on totuttu pitämään myös hyvänä maamerkinä.

3.

TAVOITTEET

Tavoitteisto on kaupunkisuunnittelutoimikunnassa 16.6.1981 hyväksytyn mukainen.

3.1.

Yleiskaavan tarkistuksen lähtökohdat

- yleiskaava 1977 ja soveltuvin osin yleiskaava 1972 osaraportteineen
- seutukaava, vahvistettu I vaihe ja muut liittovaltuuston hyväksymät osat
- kuntasuunnitelman maankäyttöä koskevat osat (tavoiteosa 1980-85 ja toteuttamisosa 1982-87)
- muut maankäyttöä koskevat kaupunginvaltuuston päätökset
- yleiskaava laaditaan kaksiosaisena siten, että kantakaupungin ja pohjoisen suuralueen yleiskaavoissa voidaan käyttää jossain määrin erilaisia tarkkuusastetta ja erilaisia määräyksiä
- yleiskaava laaditaan kaksiosaisena myös siten, että tavoiteosassa esitetään yleiset, toimialakohtaiset ja aluekohtaiset tavoitteet ajoittamattomina ja toteuttamisosassa esitetään kaavoitusohjelma sekä lähimmän 5-6 vuoden aikana tapahtuvat maankäytön muutokset ja rakentamishankkeet
- yleiskaavakarttaa ei ajoiteta millekään tavoitevuodelle
- yleiskaava saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi, mutta sitä ei alisteta sisäasiainministeriön vahvistettavaksi
- yleiskaavan selostus (raporttiossa) laaditaan RakA:n 18 §:n mukaisesti ja yleiskaava 1977 tapaan suppeana. Mahdolliset laajemmat perustelut ja selvitykset esitetään liitteissä.

3.2. Yleiset tavoitteet

- väestö- ja työpaikkatavoitteet
- asuntotuotantotavoitteet
- yleiskaavallisen yhteistyön tavoitteet kaupunkiseudulla
- kaupunkirakenteen eheyttäminen vastamaan pienentyntä kasvua ja energia-taloudellisia näkökohtia
- kaupunkiympäristön laadun parantaminen
- elinolosuhteiden, elinympäristön, sosiaalisten näkökohtien yms. ns. pehmeiden muuttujien huomioonottaminen
- kaupungin maiden käyttöönoton edistäminen
- pientalotuotannon edistäminen
- kaavataloudellisen laskennan kehittäminen
- seurannan kehittäminen

3.3. Paikalliset tavoitteet

Tarkoituksena on pyrkiä säilyttämään alueen maaseutumainen luonne ottaen huomioon aikaisemmin muodostuneet kylätaajamat. Kyliä on tarkoitus kehittää mm. osayleiskaavojen ja asemakaavojen avulla kuitenkin siten, että maaseutumainen luonne säilyy. Tällainen taajama on esim. Nurmi-Sorila, jonka kehittämistavoitteet on esitetty osayleiskaavassa.

Kämmenniemeä kehitetään asemakaavoituksen avulla. Terälähdessä, joka on pohjoisin suurista kylätaajamista, ei ole toistaiseksi esiintynyt sanottavasti rakentamishalukkuutta. Sinne tulisi kuitenkin laatia osayleiskaava, koska kaupungin maanomistus on alueella verraten suuri ja yhteinen.

Edellisiä pienempiä kylätaajamia ovat Viitapohja ja Velaatta. Viitapohjassa rakentamispainetta ei juuri esiinny - sitä vastoin Velaatassa kyläkin. Velaatassa on myös kaupungin maanomistusta riittävästi ja lisäksi siellä on olemassa taajamalle tyypillisiä peruspalveluita (kauppa, koulu, posti, baari, seurojentalo, uimaranta).

Lisäksi muita mahdollisia kylätaajama-alueita ovat Teiskon kirkonseutu ja Kapee, joiden kehittä-

minen toistaiseksi ei kuitenkaan ole ajankohtaista. Kokonaisuutena voidaan sanoa, että kylätaajamien rakentamista yleensä pyritään tukemaan ja kylien monitoimisuutta pyritään edistämään.

Lomarakentamista, joka käsittää valtaosan alueen rakennuskannasta, säädelään ja järjestellään rakennuslain ja -asetuksen säännöksiin ja rakennusjärjestyksen määräyksiin avulla. Uusien rakennuspaikkojen muodostamisessa ja uudisrakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota maisemallisiin näkökohtiin, rakentamistiheyteen, rakennushankkeen laatuun ja laajuuteen sekä hankkeen vaikutukseen mahdolliseen tulevaan kaavoitukseen. Samaa sovelletaan myös lisärakentamisessa.

Ennen Tampereen kaupungin rakennusjärjestyksen voimaantuloa muodostettuja tiloja, jotka eivät täytä rakennusjärjestyksessä määrättyä pinta-ala-vaatimusta, voidaan pitää rakennuskelpoisina, mikäli ne muilta osin täyttävät rakennuspaikalle asetetut vaatimukset.

Uusien rakennuspaikkojen muodostamiseen vaikuttavat myös rakennuslaissa säädetyt rantakaavaa koskevat säännökset, joilla mm. pyritään turvaamaan riittävät yhteiskäyttöalueet sekä yleiset alueet. Rakentamista pyritään ohjaamaan siten, että hyvää viljelysmaata säilyy mahdollisimman paljon alkuperäisessä käytössä.

Maanviljelijöiden metsät pyritään suojaamaan tehokasta puunkäyttöä rajoittavilta toiminnoilta. Kaupungin omistamia metsiä ei pidetä pelkästään talousmetsinä, vaan myös monitoimialueina, joita osoitetaan mm. kaupunkilaisten virkistystarkoituksiin. Kaupungin omistamia peltoja pyritään vuokraamaan pitkäaikaisilla sopimuksilla yksityisille viljelijöille, jolloin maisemanhoitovelvoite muodostaa osan vuokraa.

4. YLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

4.1. Yleisperustelu

Yleiskaava pyrkii välittämään seutukaavassa annettuja tavoitteita osayleiskaavoitukselle, asemakaavoitukselle, rantakaavoitukselle ja muulle yksityiskohtaisemmalle maankäytön suunnittelulle kuten esim. sisäasiainministeriöltä ja lääninhallitukselta haettavien poikkeuslupien edellyttämälle rakentamiselle.

Lakisääteinen kuntasuunnittelu on aiheuttanut tarpeen kehittää yleiskaavan sisältörakennetta niin, että se soveltuu entistä paremmin alueen muihin suunnittelumuotoihin.

Selvästi määriteltyjen kuntasuunnittelun tavoitteiden kautta voidaan kaupungin muun suunnittelun tiedot välittää maankäytön suunnittelun lähtökohdiksi. Loisaalta yleiskaavoituksessa asetettavat tavoitteet muodostavat alueiden käytön ja ympäristön kehittämisen kannalta perustan alueen eri toimintoja koskevien tavoitteiden asettamiselle.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettu asukkaiden mielipiteet entistä tarkemmin huomioon. Luonnon ympäristön antamat mahdollisuudet on huomioitu mm. virkistysalueiden suunnittelussa. Yleiskaavan runkona on edellinen yleiskaava 1977. Yleiskaavan tarkistuksen yhteydessä on asemakaavoituksen aiheuttamat ja muut kehityksen mukanaan tuomat jälkeenjääneisyydet pyritty poistamaan yleiskaavakartasta. Yleiskaavan esitystapa on muutenkin tarkennettu ajan vaatimuksia vastaavaksi.

Pohjoinen suuralue on Tampereen maaseutua ja tarjoaa kaupunkilaisille luonnonläheistä vaihtoehtoa, jonka merkitystä koko kaupungin kannalta on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Alue on maantieteellisesti irrallaan kantakaupungista, eikä väestöpohja anna aihetta suuriin kaupunkimaisiin odotuksiin ainakaan lähiaikoina.

Alueen luonne pysyy edelleen tyypillisenä maa- ja metsätalousalueena. Väestön määrän oletetaan edelleen laskevan. Väestön työpaikkoja ei ole odotettavissa. Maatiloilla on havaittavissa sukupolven vaihdoksesta johtuvaa rakentamista sekä tilojen jakamista pääasiassa perillisten kesken. Lämä lisää osaltaan ympärivuotista haja-asutusta. Kaikkien tilojen säilyminen elinkelpoisena on kyseenalaista. Lämä on osaltaan lisäämässä sitä väestöryhmää, jonka työpaikat ovat kantakaupungin alueella.

Rakentaminen tapahtuu pääasiassa hajarakentamisena. Rakennuslupia haetaan noin 60-70 vuosittain, käsitellen ympärivuotisen ja loma-asutuksen. Vakinaisen asutuksen osuus on jonkin verran lisääntynyt, joten uudisrakennustuotanto jakaantuu nykyisin noin puoliksi molempien kesken. Lämän lisäksi esiintyy jonkin verran peruskorjaus-, muutos- ja vähäistä laajennusluontoista rakentamista. Maatalouteen liittyvää talous- ja tuotantotilojen rakentamista ilmenee noin 5-10 hanketta vuosittain. Varsinaista asutuksen keskittymistä ei ole havaittavissa muualla kuin Kämmenniemen asemakaava-alueella ja Nurmi-Sorilan osayleiskaava-alueella.

4.2.

Rakennettu ympäristö

4.21

Maankäyttö

Nurmi-Sorilan alueesta on laadittu osayleiskaava, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.12.1981. Kämmenniemen taajamassa on asutukseen käytettävän alueen rajoja tarkistettu. Rakentaminen toteutuu asemakaavojen perusteella. Asemakaavoissa ja asemakaavasuunnitelmissa on osoitettu asuntokerrosalaa yhteensä noin 24000 m², joka edellyttää noin 510 asukkaan väestömäärää.

Terälahden taajaman rajoja on tarkistettu lähinnä kaupungin maanhankinnoista johtuen. Rakentaminen tapahtuu edelleen hankekohtaisesti.

Kahden pienemmän taajaman Velaatan ja Viitapohjan rajoja on myös tarkistettu vastaamaan paremmin niitä kasvusuuntia, mitä alueilla tapahtunut rakentaminen on osoittanut. Alueiden rajauksissa on otettu huomioon myös kaupungin maanomistus. Edellä mainittujen kahden pienemmän taajaman lisäksi on esitetty kahta uutta pienehköä taajamaa, Teiskon kirkonseutua ja Kapeen kylää, koska molemmilla alueilla on jo eräitä taajamille ominaisia palveluita. Teiskon kirkon ympäristössä on jonkin verran rakennettu ja myös kysytty rakentamismahdollisuuksia.

Uusien loma-asuntojen rakentaminen tapahtuu useimmiten poikkeuslupateitse, koska rakentamispaine tuntuu suuntautuvan alueille, joihin on aikaisemmin muodostunut taaja-asutusta. Kuten aikaisemmin on mainittu, on eräillä pienempien järvien ranta-alueilla harkittu rantakaavan tarpeellisuutta, johtuen pääasiassa vesistön pinta-alasta, ranta-alueen rakentuneisuudesta sekä etäämmällä rannasta olevasta asutuksesta.

Rakentuneet omarantaiset kesämökkialueet on merkitty loma-asutusalueiksi. Rakennuskannan lisääntymisen johdosta on loma-asuntoalueita lisätty. Merkinnällä on pyritty osoittamaan ne alueet, joissa ja joiden välittömässä läheisyydessä uusien rakennuspaikkojen muodostaminen ja rakentaminen edellyttää poikkeuslupamenettelyä. Harvempi loma-asutus on sisällytetty maa- ja metsätalousterminnin piiriin.

Osia aikaisemmin MM-alueisiin kuuluvista ranta-alueista on muutettu loma-asuntoalueiksi loma-asutuksen lisääntymisen johdosta. Lisäksi on aikaisempia aluerajauksia tarkistettu kiinteistörajajen mukaisiksi.

4.22 Palvelut ja virkistys

Alueella tarvittavat korkeamman tason palvelut joudutaan hakemaan kaupungin keskustasta. Suunnitelmissa on varauduttu täydentämään julkisten palvelujen verkostoa. Tampereen pohjoisosilla on suuri merkitys kaupunkilaisten virkistysalueena. Suunnitelmakauden aikana tullessaan varmistamaan retkeily- ym. reitlien kehittämismahdollisuudet kyseiselle alueelle nimenomaan kantakaupungin suunnasta. Valtaosa Aitolahdi-Ieiskoon suuntautuvasta ulkoilusta maa- ja metsätalousalueille perustuu ns. jokamiehenoikeuteen. Varsinaisia virkistysalueita on osoitettu kaupungin omistamille maille Hirvänniemessä, Pulesjärvellä, Ukaanjärvellä, Kintulammella, Pirttijärvellä, Kämenniemessä ja Saarlahden Metsä-Löytänön tilalla. Näistä Pulesjärven, Kintulammen ja Pirttijärven retkeily- ja leirintäalueet ovat valvottuja ja varustettuja mm. saunalla. Yksityisten maista on osoitettu virkistyskäyttöön mm. laulasalo.

Edellä mainittujen virkistysalueiden lisäksi on alueella joukko erilaisten yhteisöjen hallinnassa olevia virkistysalueita ja lomaviettäpaikkoja, jotka on osoitettu kartalla. Vuokrattavia lomamökkejä (lomakyliä) on alueella useita ja niiden määrä on lisääntymässä.

Muista virkistyspalveluista mainittakoon erilaiset uimarannat/-paikat (Nurmi-Sorilassa), Kämenniemessä, Löytänijärvellä, Sisaruspohjassa ja Velatassa ulkoilu- ja retkeilyalueitten lisäksi. Koska uinti kuitenkin tapahtuu pääasiassa omarantaisena, ei paikkojen lisäämiseen toistaiseksi ole tarvetta.

4.23 Liikenne

Alueen liikenneyhteydet keskustaan ovat suhteellisen pitkät ja huonot. Nykyiset maantiet on tarkoituksella säilytettävä maanteinä ja paikallistiet vähintään paikallistieluokkaisina. Tärkeimmät yksityistiet on esitetty muutettavaksi paikallisteiksi. Uusia paikallistieyhteyksiä ei ole esitetty. Tieverkoston parantaminen riippuu pääasiassa valtion toimenpiteistä.

Joukkoliikenteen yhteydet pääteillä ovat pääpiirtein tyydyttävät. Ne hoidetaan nykyisin yksityisten liikennöitsijöiden toimesta.

Tieliikenteen väylät on Aitolahdi-Ieiskon yleiskaavakartalla jaettu kolmeen luokkaan: seudullisiin pääväyliin, alueellisiin pääväyliin ja yhdysteihin.

Seudullinen pääväylä on Aitovuoron-Jäminkipohjan maantie. Alueellisia pääväyliä ovat mm. Aitonniemen, Peurannan, Viitapohjan, Yliskylän ja Lauttajärven paikallistiet sekä Kaanaan-Karjulan ja Teiskolan-Haaralan maantiet. Yhdystiet ovat joko paikallisteitä tai muita kylien välisiä teitä.

Yleiskaavassa on osoitettu pienlentokenttäalue Teiskon Kaanaassa (Saarlahden kylässä). Aluetta on käytetty lentokenttänä pääasiassa pölytyslentoja varten. Pinnanmuodostus, maapohja ja muut luontolosuhteet on todettu sopivaksi sanottuun tarkoitukseen. Alue on hankittu kaupungin omistukseen ja sitä rakennetaan parhaillaan.

Matkustajaliikenne vesillä (Näsijärvellä) on nykyisin vähäistä ja se suuntautuu miltei yksinomaan Polsoon (Maisansaloon), jossa on satama-alue. Mikäli vesiliikenne elpyy voidaan laituripaikkoja osoittaa mm. kaupungin omistamille ranta-alueille laivaväylien varrelle. Täällöin tulevat kysymykseen myös osa entisistä jakokuntien yhteisillä maille sijaitsevista laivalaitureista.

4.24 Tekninen huolto

Koska alueella ei ole yhtenäistä viemäri- ja vesijohtoverkostoa, rakennetaan uusia puhdistamoita ja raakavedenottamoita tarpeen mukaan. Kämenniemeen rakennetaan pintavedenotamo. Myös viemäriverkosto laajenee Kämenniemessä asemakaavoituksen seurauksena.

Ieiskoon rakennetaan sähköasema ja sille 110 kV:n yhdysjohto todennäköisesti Alasjärven sähköasemalta. Sähköaseman ja yhdysjohtoon paikka on toistaiseksi avoin.

4.25 Erityisalueet

Aitolahdi-Ieiskon alueelle tutkitaan moottorirata-alueen sijoittamista. Mahdollisia sijaintipaikkoja on useampiakin. Paikka määräytyy tarkempien tutkimusten jälkeen.

Tarastenjärven kaatopaikka-alueita Nurmen kylässä on laajennettu. Alue on esitetty Nurmi-Sorilan osayleiskaavassa.

4.3. Ympäristönhoito ja -suojelu

Elinympäristöön kohdistuva kiinnostus on 1970-luvun alusta lähtien huomattavasti kasvanut. Yleiskaavoituksessa on ympäristönhoitoon kiinnitetty huomiota monessa yhteydessä. Ilman suojeleminen, vesien ja maaperän suojeleminen eivät näy yleiskaavakartalla.

Pellomaan kuorimista tapahtuu, mutta sekin tulee muuttamaan v. 1982 voimaantulleen maa-aineslain perusteella.

Geologiset, esihistorialliset ja luonnonsuojelukohteet on luetteloitu ja merkitty jo aikaisemmissa yleiskaavoissa. Maisemalliset, kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset suojelukohteet tarkistetaan erillisen selvityksen yhteydessä.

Lisäyksenä aikaisempiin suojelukohteisiin on esitetty Nuutilanlahti Velaatassa ja Nuorajärven alueen laajennus (lintujärviä).

Eräiden rantojen maisemallisten arvojen suojelemiseksi on annettu yleiskaavamääräys.

4.4. Yleiskaavamerkintöjen ja -määräysten selostukset

4.41
Yleiskaavakartta Yleiskaava esitetään kartalla yleiskaavamerkintöineen ja -määräyksineen, mittakaavassa 1:50000. Yleiskaavakartta osoittaa alueen pääasiallisen käyttötarkoituksen, rakentamisen sekä muun maankäytön suunnittelemisen perustaksi.

Aluekohtaisten määräysten ohella yleiskaava-alueella voidaan sallia seuraavaa rakentamista, mikäli siitä ei aiheudu haittaa alueen pääasialliselle käyttötarkoitukselle:

1. katujen ja pysäköintialueiden rakentaminen
2. kevyen liikenteen reittien, puistojen ja torien sekä muiden vastaavien vapaa-alueiden rakentaminen
3. julkisten ja kaupallisten lähipalveluiden rakentaminen
4. alueen toimintoja palvelevan huoltohenkilökunnan asuntojen rakentaminen
5. teknisen huollon rakenteiden ja laitteiden rakentaminen.

4.42 Yleiskaavamerkinnät

AP Pientalovaltainen asuntoalue

Rakennukset saavat olla enintään kaksikerroksisia. Alueen kerrosalasta saadaan enintään 10 % varata sellaista asumiseen liittyvää pienteollisuutta varten, joka ei aiheuta melua, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavaa häiriötä ympäristölle.

Merkinnällä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joilla rakennettavasta asuntokerrosalasta pääosa sijoittuu asuinpientaloihin. Alue sisältää myös asumiselle tarpeelliset julkiset ja yksityiset palvelut, alueen sisäiset liikenneväylät, pysäköintialueet, alueen asukkaita palvelevat virkistys- ja puistoalueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet.

AT Kyläkeskuksen alue

Merkinnällä osoitetaan maaseutualueilla sellaiset kyläkeskusalueet, jotka katsotaan suotuisiksi rakentamisalueiksi ja joihin sijoittuu ympäristöä palvelevia palvelupisteitä kuten esimerkiksi kauppoja ja koulu.

Tällaisia alueita ovat entiset Ierälahti, Velaatta, Viitapohja, sekä uusina Kapeen kylän keskuseutu ja Ieiskon kirkon ympäristö. Kämmenniemi on esitetty asemakaavan mukaisin merkinnöin. Nurmen ja Sorilan kylät eivät kuulu tähän yleiskaava-alueeseen.

PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue

Merkinnällä osoitetaan pääasiallisesti kuntien ja valtion palveluille ja hallinnolle varattavat alueet, kuten virastojen ja laitosten alueet, opetus-, kulttuuri- ja sosiaalitoiminnan sekä terveydenhuollon palvelutiloille ja laitoksille, julkisten vapaa-aikapalvelujen tiloille sekä seurakunnallisille rakennuksille tarkoitettut alueet. Alue sisältää myös sen toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, virkistysalueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet.

PK Yksityisten palvelujen ja hallinnon alue

Alueen kerrosalasta saadaan enintään 50 % varata asumista varten.

Merkinnällä osoitetaan pääasiallisesti liiketiloja, toimistoja ja niihin liittyviä varastotiloja sekä

yksityistä hallintotoimintaa kuten toimistoja, pääkonttoreita ja yhteisöjen toimi-, kokoontumis-, koulutus- ja majoitustiloja varten varattavat alueet. Alue sisältää myös sen toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, virkistysalueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Tällaisia alueita ovat mm. Metallityöväenliiton kurssikeskus Polsoassa, seurakuntien leirikeskukset Paarlahaan Isosaaressa ja Aitolahden Pättiniemessä.

V Virkistysalue

Merkinnällä osoitetaan pääasiallisesti ulkoiluun ja virkistykseen tarkoitettut alueet silloin, kun ei voida tai suunnitelman luonteen huomioon ottaen ei ole tarpeellista esittää alueen tarkempaa luonnetta. Tällaisia ovat mm. Kintulammen ympäristö, Nallin tila Ukaassa ja Pirttijärven ympäristö.

VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

Merkinnällä osoitetaan hiihtokeskukset, uimaranta-alueet sekä virkistys- ja vapaa-ajan keskusten alueet, joille voidaan rakentaa urheilu- ja virkistystarkoituksia palvelevia rakennuksia ja jotka sisältävät myös alueen toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet.

RA Loma-asuntoalue

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa loma-asutukseen varattavat alueet, jotka sisältävät myös alueen toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, palvelut ja virkistysalueet sekä alueeseen kuuluvat maa- ja metsätalousalueet. Tällaisia ovat mm. kaikki tiiviisti rakennetut ranta-alueet.

RM Matkailupalvelujen alue

Merkinnällä osoitetaan matkailu- ja lomakeskussille, lomakylille, lomahotelleille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille varattavat alueet, jotka sisältävät myös sisäiset liikenneväylät ja -alueet, alueen toimintoja varten tarpeelliset palvelut ja virkistysalueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet.

Tällaisia alueita ovat Iaulajärven, Tuhkurinjärven, Iörölänlahden ja Ukaanjärven rannalla olevat lomakylät sekä Maisansalon matkailukeskus. Näihin kuuluvat leirintäalueet sisältyvät matkailupalvelujen alueen merkintään.

RT Telttailu- ja leirintäalue

Merkinnällä osoitetaan telttailu- ja leirintäalueet, joille voidaan sijoittaa myös pienhköjä majoitusrakennuksia sekä huoltorakennuksia. Tällaisia ovat mm. Pulesjärven ja Pirttijärven leirialueet.

LL Lentoliikenteen alue

Merkinnällä osoitetaan ilma-alusten liikenne-alueille, terminaaleille, muille ilmaliikennettä palveleville rakennuksille, rakenteille ja toiminnoille varattavat alueet, jotka sisältävät myös alueen toiminnoille tarpeelliset maaliikenneväylät ja -alueet, suoja-alueet, alueen toimintoihin liittyvät yhdyskuntateknisen huollon alueet sekä palvelu- ja toimistotilat.

Tällainen on Kaanaan pienkoneiden lentokenttäalue.

LV Vesiliikenteen alue

Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet sekä satamatoimintaan välittömästi liittyvien varastojen ja terminaalien alueet. Laiva- ja veneväylät on yleiskaavakartalla osoitettu viivamerkinnällä.

ET Yhdyskuntateknisen huollon alue

Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia laitoksia varten varattavat alueet. Tällainen on mm. Neevuoren televisiomasto.

EO Maankamaraan ainesten ottoalue

Merkinnällä osoitetaan kiven, soran, hiukan, saven tai mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi varattuja alueita. Tällaisia alueita ovat mm. Teiskon Pohjankapeessa sijaitsevat graniittilouhimot.

SL Luonnonsuojelualue

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulainsäädännön nojalla suojellut alueet. Näitä ovat Vattulan valtionpuisto ja Peräjoen suot.

SL-1 Luonnonsuojelualue, joka on luonnonsuojelulainsäädännön nojalla muodostettavaksi tarkoitettu

Näitä ovat Nuorajärvi, Aitolahden kirkon ja järven välinen puronvarsi ja Hurmajärvi.

M Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouksikäyttöön tarkoitettut alueet, joita voidaan käyttää myös haja-asutusluonteiseen rakentamiseen sekä ulkoilu- ja virkistystarkoituksiin ns. monikäyttöperiaatteen nojalla pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti vaikeuttamatta. Tällaista aluetta on valtaosa yleiskaava-alueesta ja se sisältää myös harvan loma-asutuksen.

MI Maa- ja metsätalousalue

Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka varataan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen ja joiden pelto- ja metsäalueet halutaan erityisesti turvata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maa- ja metsätalouden harjoittamista.

Tällä merkinnällä siirretään seutukaavan MM1-merkinnän tarkoittama suositus yleiskaavaan (säilytettäväksi tarkoitettu pelto Aitolahden rannalla).

MU Maa- ja metsätalousvaltainen alue, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja

Alue on suunniteltava siten, että pellot säilyvät vapuana rakentamiselta ja että rakennusten sopeutumiseen maisemaan kiinnitetään erityistä huomiota. Merkintää käytetään sellaisten alueiden osoittamiseen, joilla erityisiin kulttuuri- ja luonnonmaiseman arvoihin ja ympäristönhoitoon tulisi kiinnittää huomiota.

Yleiskaavamääräyksellä voidaan ohjata maa- ja metsätaloutta muuttavaa alueen yksityiskohtaista suunnittelua esimerkiksi rakentamisen sijoittamisen ja ympäristöön sopeutumisen suhteen.

MU-merkinnällä siirretään seutukaavan MM2-merkinnän tarkoittama suositus yleiskaavaan Aitolahden alueella.

W Vesialue

Yleiskaavassa vesialueeksi osoitetaan sellaiset alueet, jotka on tarkoitettu säilytettäväksi vesialueena. Osia vesialueista on osoitettu satamiksi merkinnällä LV Vesiliikenteen alue. Uimarantojen vesialueita ei ole yleiskaavassa erikseen esitetty.

Arvokas maisema-alue

Merkinnällä osoitetaan ne ranta-alueet, joilla tapahtuvissa metsänkäsittely-, rakennus- ja muissa

ympäristömuutostoimenpiteissä on pyrittävä kiinnittämään erityistä huomiota maisemallisiin näkökohtiin ja ympäristövaurioiden korjaamiseen.

■ Suojelukohde

Eri lakien, asetusten tahi kaupungin sitoumuksen perusteella suojellut kohteet esitetään liitteenä olevassa luettelossa.

Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemallisesti merkittävien kohteiden luettelo sekä yhteenveto Tampereen alueella maan vaikuttavista geologisista, geomorfologisista ja muista luonnontekijöistä esitetään tarkemmin myöhemmässä raportissa.

Liikennealueet

Tieliikenteen väylät on yleiskaava-alueella jaettu kolmeen luokkaan: seudulliseen pääväylään (Aitovuori-Jäminkipohja tie), alueellisiin pääväyliin ja yhdysteihin. Ne on esitetty kartalla viivamerkinnoin ilman aluevarausta.

Kevyen liikenteen väylistä on yleiskaavakartalla esitetty vuoteen 1995 tähtäävä tavoiteverkko. Väylät on jaettu kevyen liikenteen reitteihin ja ulkoilureitteihin. Kevyen liikenteen reitit ovat sekä jalan että polkupyörällä kuljettavia väyliä. Ne on tarkoitettu talvella aurattaviksi ja niiden yhteydessä voi talvella olla hiihtolatu. Ulkoilureitit ovat jalan kuljettavia polkuja, jotka talvella ovat hiihtolatuja. Molemmista reiteistä on yleiskaavakartalla esitetty vain runkoverkko.

5. TOTEUTTAMINEN

5.1. Yleistä

Yleiskaavassa esitetään ne suuntaviivat, joiden mukaan alueen toivotaan kehittyvän. Sikäli kun maa- ja metsätalousmaa tulee pysymään osittain käytössä voidaan yleiskaavan katsoa niiltä osin toteutuneen. Suurimpien taajamien kehitys tapahtuu vähitellen, jolloin yleiskaavan voidaan katsoa myös näiltä osin toteutuvan. Kaavoittamattomissa kylätaajamissa pyritään etsimään kullekin alueelle sopivia kehittämistoimenpiteitä. Loma-asuntoalueilla on esitetty nykytilanne, joten yleiskaavan voidaan katsoa näiltä osin toteutuneen. Jatkossa rakentamistilanne kehittyy hankekohtaisesti, joka merkitsee maankäytön muuttumista näiltä osin lähinnä maa- ja metsätalousalueilla.

Lomarakentamisen selkiinnyttämiseksi on harkittu mm. rantaosayleiskaavan laatimista.

Muiden toimintojen, kuten esim. virkistykseen, teknisen huollon, liikenteen yms. osalta yleiskaava toteutunee pitkän aikavälin kuluessa.

5.2. Seutukaavan toteutuminen

Vahvistettua seutukaavaa on voitu pääpiirteittäin noudattaa.

5.3. Yleiskaavan oikeusvaikutukset ja taloudelliset seuraamukset

5.31 Valtuuston hyväksymä yleiskaava eli ns. 1 asteen yleiskaava

Yleiskaava on ohjeena kunnan omalle suunnittelulle. Yleiskaavasta voidaan poiketa, mikäli ei vaaranneta yleiskaavan keskeisiä ratkaisuperiaatteita. Poikkeamat on perusteltava. Keskeisten ratkaisuperiaatteiden muuttaminen edellyttää yleiskaavan muuttamista (uutta yleiskaavaa tai osayleiskaavaa).

Alueilla, joilla ei ole asemakaavaa, yleiskaava muodostaa perustan poikkeus-, rakennus- ja lohkomislupahankkeille. Yleiskaavan mukaisen maankäytön toteuttamisen kunta voi omilla maillaan itse ratkaista. Muitten omistamien alueiden toteuttamiseen kunta voi vaikuttaa mm. sopimuksin tai velvoittein sekä ostaen tai lunastaen alueita. Toteuttamis-edellytyksistä tärkeimmät ovat asemakaavoitus ja kunnallistekniikan rakentaminen.

Valtuuston hyväksymällä yleiskaavalla on kaksi suoraan yksityiseen maanomistajaan kohdistuvaa oikeusvaikutusta.

- Kunnalla on etuoisto-oikeus kunnassa sijaitsevan kiinteistön kaupassa, jonka pinta-alasta enemmän kuin puolet sijaitsee alueella, joka kaupantekohetkellä on kunnanvaltuuston hyväksymässä yleiskaavassa osoitettu pääasiassa asuntoluonnetuodostamista tai siihen välittömästi liittyvää yhdyskuntarakentamista varten (Etuostolaki 1 §).
- Valtioneuvosto voi myöntää kaupungille luvan lunastaa yleiskaava-alueella sijaitsevan rakentamattoman alueen, milloin

kaupungissa ei ole riittävästi ja kohtuullisilla ehdoilla käytettävissä rakennusmaata taikka milloin lunastamista on muusta syystä pidettävä tarpeellisenä yleisen asuntotuotannon tai kaupungin muun suunnitelman mukaisen rakentamisen edistämistä varten (Rakennuslaki 53 §).

Jos yleiskaavaa ei alisteta vahvistettavaksi, haja-
rakentaminen nykyisillä asemakaavoittamattomilla alueilla tapahtuu rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti. Yleiskaavaehdotuksen ympäristöhoitomääräyksien tai suojelualuemääräyksien vaikutus jää tällöin korkeintaan suositusluontoiseksi.

5.32 Taloudelliset seuraamukset

Kaavoituksen ja rakentamisen tulokset ovat pitkäikäisiä ja mahdollisesti tehdyt virheet vaikeasti korjattavia - ei yksistään teknisesti vaan pikemminkin ehkä juuri taloudellisessa mielessä. Viime vuosiin saakka rakentamisen sääntelyyn voidaan katsoa koskeneen etupäässä taajamia. Haja-asutusalueilla rakentaminen on tapahtunut rakennusjärjestyksen perusteella ja poikkeusluvilla.

Kaavoituksen taloudelliset vaikutukset kohdistuvat sekä yhdyskuntaan että sen jäseniin. Kunnalle aiheuttaa kaavoituksen toteuttaminen investointikustannuksia kunnallistekniillisen varustuksen - kadut, johdot jne. - sekä palvelurakennusten - koulut, terveydenhuolto, sosiaalihuolto yms. - vaatimina sijoituksina, minkä lisäksi palvelujen ylläpitäminen vaatii jatkuvia käyttökustannuksia.

Kunnan jäsenen kohdistuu kaavoituksen välitön vaikutus, milloin kuntalaisen omistaman maapohjan käyttötarkoitus määrätään kaavassa. Välillisesti vaikuttavat kaavaratkaisut kuntalaisiin alueiden sijoitusta, liikenneväyliä yms. koskevien päätösten seurauksena.

Kaavataloudellisessa ihannetapauksessa olisi tavoitevuoteen mennessä kertyneiden kunnan ja sen jäsenten seuraamuskustannusten yhteenlaskettu määrä alhaisin, mutta näin monitahoiseen laskentaan ei ole syytä pyrkiä jo pelkästään lähtöoletusten epävarmuuden takia. Sen sijaan kunnan kustannusten arvioimiseen on parempia edellytyksiä. Kunnalle alkaa kertyä kustannuksia lähinnä asemakaavoituksen toteuttamisen seurauksena, ja näitä kustannuksia voidaan yleiskaavatyössä arvioida ensisijaisesti toteuttamisjärjestyksen valintaan vaikuttavina tekijöinä. Lopullisiin ratkaisuihin eivät kuitenkaan pelkät taloudelliset laskelmat riitä, vaan päätökset yleensä ovat monien sovitte-
telujen tuloksia.

loinen kaavatalouden vaikutuslohko on tehtyjen valintojen taloudellinen seuranta. Erityisesti milloin toteutus ei ole osoittautunut etukäteisarvioita vastaavaksi, voitaisiin seurannan avulla korjata valittuja lählöarvoja ja siten saada paremmin suuntaa-antavia laskelmia ratkaisujen pohjana käytettäväksi.

5.4. Toteuttamisohjelmat

5.41
Kaavoitusohjelma Yleiskaavan toteutumista edistävistä jatkosuunnitelmista tulee lähinnä kysymykseen joko alueelliset tai tiettyyn maankäyttöön liittyvät osayleiskaavatasoiset suunnitelmat. Mm. monasti poikkeuslupaa edellyttävissä rakennushankkeissa olisi asian käsittely ja ratkaisu täysin selvä, mikäli alueella olisi esimerkiksi osayleiskaava. Tällaisia alueita ovat mm. ranta-alueet ja Terälahden taajama. Kämmenniemessä ja Palsossa on yleiskaava-alueen ainoat asemakaavat. Näiden lisäksi olisi harkittava eräiden kylien (Terälähti, Kaanaa, Velaatta, Viitapohja) keskeisimpien osien asemakaavoittamista asukkaiden ja työpaikkojen lisäämiseksi ja kylätoimintojen elvyttämiseksi. Myös joukkoliikenteeseen olisi toimenpiteellä ilmeisen elvyttävä vaikutus.

5.42
Kuntasuunnitelma Yleiskaava ja kuntasuunnitelma sopeutuvat toisiinsa ja täydentävät toisiaan. Hankekohtaisia suunnitelmia ei esitetä yleiskaavassa, koska ne tulevat käsiteltäviksi yksityiskohtaisesti kuntasuunnitelmassa.

5.43 Asunto-ohjelma ja muut sektorisuunnitelmat

Asunto-ohjelman mukaan rakennetaan v. 1987 mennessä yhteensä 180 asuntoa. Muista suunnitelmista mainittakoon samalla aikavälillä Kämmenniemen terveysasema, Kämmenniemen koulun lisärakennus, pienlentokenttä sekä Pulesjärven ja Pirttijärven retkeilyalueiden lisärakentaminen. TVL:n tiekohteista mainittavin on Kaitaveden silta ja maantien oikaisu.

6. SUUNNITTELUVAIHEET

6.1. Aloite

Edellinen yleiskaava vuodelta 1977 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.9.1978. Kaupunginhallitus päätti 10.11.1980, että yleiskaavaa ryhdytään tarkistamaan ja suunnittelutyön johtaminen ja valmistelu annetaan kaupunkisuunnittelutoimikunnalle.

6.2. Ohjelmointi

Samassa kokouksessaan kaupunginhallitus hyväksyi työohjelman periaatteet, joiden mukaan tarkistus tehdään aikaisemman käytännön mukaisesti niin, että yleiskaava

- saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi, mutta sitä ei alisteta ministeriön vahvistettavaksi,
- laaditaan kaksiosaisena siten, että Kanta-kaupunki (keskeinen, koillinen, kaakkoinen, eteläinen, lounainen ja luoteinen suuralue) ja Aitolahti-Teisko (pohjoinen suuralue) esitetään tarkkuusasteiltaan ja määräyksiltään jossain määrin toisistaan poikkeavasti,
- laaditaan RAKA:n 18 §:n mukaisesti suppeana, ja

että työ tehdään kaavoitusviraston yleiskaavaosastossa muiden hallintokuntien ja laitosten apua hyväksikäyttäen.

6.3. Käsittelyvaiheet

- valmistelevat asiakirjat olivat nähtävillä (RAKA 154) 22.4.-25.5.1981
- yleiskaavaaluonnos oli nähtävillä (RAKA 154) 9.3.-8.4.1982
- yleiskaavaehdotus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 22.11.1982
- yleiskaavaehdotus oli nähtävillä (RAKA 29) 2.12.1982-12.1.1983
- yleiskaavaehdotus hyväksyttiin muutoksin kaupunginhallituksessa 11.4.1983
- yleiskaavaehdotus oli uudelleen nähtävillä (RAKA 29) 18.4.-23.5.1983

- yleiskaavaehdotus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 15.8.1983
- yleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.9.1983.

Kaupunkisuunnittelutoimikunta käsitteli yleiskaavan tarkistamiseen liittyviä asioita 18 kokouksessa.

6.4.

Laadintaorganisaatio

12-jäsenisen kaupunkisuunnittelutoimikunnan kokoonpano on vaihdellut suunnittelun aikana seuraavasti:

1980-83	Pekka Paavola	SDP	puheenjohtaja
1980-81	Reino Ilveskoski	KOK	
1980-82	Paavo Lehtinen	SDP	
1980	Seppo Välisalo	KOK	
1980-82	Taisto Harra	SKDL	
1980	Aimo Korjus	SDP	
1980-83	Eino Mäkinen	KOK	
1980	Jarmo Nieminen	SKDL	
1980-82	Matti Salminen	SKDL	
1980-83	Arvo Sipilä	SDP	
1980	Pentti Suojanen	KOK	
1981-82	Erkki Pylkkänen		
1981-83	Sakari Haukka	KOK	
1981-82	Raimo Huusari	SDP	
1981-82	Alpo Korkeela	KOK	
1982-83	Seppo Koskela	SKDL	
1980-83	Seppo Suuripää	KOK	
1981-82	Antero Vähäpassi	SKDL	
1982-83	Lars Zilliacus	KOK	
1982-83	Taavi Lintunen	SKDL	
1983-	Kalevi Ahonen	KOK	
1983-	Matti Hokkanen	KOK	
1983-	Simo Isoaho	SKDL	
1983-	Jarmo Rantanen	SDP	
1983-	Seppo Salminen	SDP	

Yleiskaavan hyväksymisvaiheessa 1983 kaupunkisuunnittelutoimikunnan jäseninä olivat:

Pekka Paavola pj.	Eino Mäkinen
Arvo Sipilä	Kalevi Ahonen
Jarmo Rantanen	Matti Hokkanen
Seppo Salminen	Simo Isoaho
Seppo Suuripää	Taavi Lintunen
Lars Zilliacus	Seppo Koskela

Yleiskaava-asioita käsiteltäessä on esittelijänä ollut yleiskaava-arkkitehti Antero Sirviö ja sihteerinä arkkitehti Marjatta Leskinen.

Yleiskaavatyöhön on kaavoitusvirastossa osallistunut:

kaav.pääll.	Heikki Pöntinen	työn johto	31.12.82 saakka
"	Erkki Pylkkänen	" "	1.1.-30.4.83
"	Markku Teräsmä	" "	1.5.83 alkaen
yleisk.arkk.	Antero Sirviö	projektivastuu	
arkkitehti	Marjatta Leskinen	väestö ja asuminen, suojelu, maankäyttö	
yleisk.suunn.	Matti Manninen	työpaikat, palvelut, keskusverkko	
suunn.ins.	Erkki Kivikoski	Aitolahdi-Teisko	
arkk.yo.	Ritva Kangasniemi	virkistys, maankäyttö	
piirtäjä	Paula Silvennoinen	kuvat ja kartat	
"	Marjatta Jokinen	"	
"	Hilkka Takalo	"	
konekirj.	Tarja Välimäki	puhtaaksikirjoitus	

Työn eri vaiheissa on asiantuntija-apua antanut

- tilastotoimisto, väestöennusteet ja asuntoluotanto
- kaavoitusviraston asemakaavaosasto, kaavoitusohjelma, maankäyttö
- kaavoitusviraston liikenneosasto, liikenneverkot
- liikuntavirasto, ulkoiluväylät ja urheilupaikat

ja lisäksi mm. kouluvirasto, teknilliset virastot, kunta-suunnittelusihteeristö, maisema-arkkitehti, seutukaavaliitto.

Yleiskaavatyöhön liittyvää perusselvitystä varten perustettiin suojelukohdetoimikunta, jonka työn yleiskaavakarttaan vaikuttavat tulokset liitettiin yleiskaavaan. Muilta osin toimikunnan työ jatkuu.

7.
TILASTOT JA LIITTEET7.1.
Tilastot7.11
Yleiskaavan maankäyttöluokkien pinta-alat (ha)

AP	Pientalovaltainen asuntoalue	83,5
AT	Kyläkeskuksen alue	184
PY	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue	21,5
PK	Yksityisten palvelujen ja hallinnon alue	63
V	Virkistysalue	1235,5
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue	5,5
RA	Loma-asuntoalue	1011
RM	Matkailupalvelujen alue	217
RT	Telttailu- ja leirintäalue	16
LL	Lentoliikenteen alue	85,5
LV	Vesiliikenteen alue	12
ET	Yhdyskuntateknisen huollon alue	12
EO	Maankamaran ainesten ottoalue	21,5
SL	Luonnonsuojelualue	40
SL-1	Luonnonsuojelualue, joka on luonnonsuojelulainsäädännön nojalla muodostettavaksi tarkoitettu	44
M	Maa- ja metsätalousvaltainen alue	33523
MT	Maa- ja metsätalousalue	18
MU	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja	1719
W	Vesialue	11788
	Yhteensä	50100

7.2.
Liitteet7.21
Yleiskaavaan 1982 tehdyt muutokset verrattuna yleiskaavaan 1977

- Yleistä Yleiskaavaluonnoksiin 1982 tehdyt muutokset verrattuna yleiskaavaan 1977 johtuvat yleiskaavallisten tarkistusten lisäksi pääasiassa seuraavista syistä:
- Sisäasiainministeriön uusien ohjeiden mukaiset tarkennukset sekä yleiskaavamerkinnöissä että maankäytössä (vrt. jaettu kaavoitusohjeita 2/1980), mm.
    - uudet kirjaintunnukset eivät täysin vastaa aikaisempia merkintöjä (esim. LO → R, Y → P, K → C, M → PK)
    - asuntoalueilla erotettu kerrostalovaltainen ja pientalovaltainen asuntoalue (A → AK, AP)
    - samoin muilla alueilla erilainen käyttötarkoitus on erotettu lisäkirjaimella
    - asuntoalueilla erotettu entistä tarkemmin julkisen ja yksityisen palvelun alueet omilla merkinnöillään PY, PK.
  - Suunniteltuja lähikeskuksia on merkitty luonnoksiin AK- tai PK-merkinnällä (vrt. keskusverkko-kartta).
  - Palstaviljelyalueet on uudessa yleiskaavassa merkitty tunnuksella RP.
  - Uudesta yleiskaavasta on poistettu venerannat (LV), vain varsinaiset satamat on merkitty.
  - Aiemmin merkinnällä M osoitetut marketit on merkitty PK:lla.
  - Erilasoristeyksiä on merkitty aiempaa enemmän.
  - Aiemmin MM-merkinnällä osoitetut maa- ja metsätalousalueet ovat nyt MU-alueita.
  - Suojelukohteita (S) pyritään lisäämään yleiskaavan suojelukohderaportin hyväksymisen jälkeen.

Aitolahdi-Teisko

- A-alueet Aikaisemmin nimettyjen keskusten (Nurmi-Sorila, Kämenniemi, Terälahti, Viitapohja ja Velaatta) rajoja on tarkennettu. Lisäksi esitetään kaksi uutta kylätanjamaa Teiskon kirkonseutu ja Kapee (merkintä AT).
- PK-alueet Uusiin yleiskaavamerkintöihin perustuva merkintätavan muutos. Aikaisempi merkintä VK (Polso).
- VU-alueet Uusiin yleiskaavamerkintöihin perustuva merkintätavan muutos. Merkinnällä voidaan täsmentää alueen käyttötarkoitusta. Aikaisempi merkintä VI₁. Uusi alue virkistystarkoituksiin Aitolahdes-¹sa Keson tilalla.
- V-alueet Uusiin yleiskaavamerkintöihin perustuva merkintätavan muutos. Aikaisempi merkintä VI₂. Uutena alueena Metsä-Löytänän tila Ofislahden ja Löytänäjärven välissä.
- RA-alueet Uusiin yleiskaavamerkintöihin perustuva merkintätavan muutos. Aikaisempi merkintä LO. Aikaisemmin esitetyt alueita lisätty lähinnä rakennuskannan lisääntymisestä johtuen. Merkinnällä on pyritty osoittamaan alueet, joissa ja joiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen edellyttää poikkeuslu-
pamenettelyä uusia rakennuspaikkoja muodostettaessa.
- RM-alueet Uusiin yleiskaavamerkintöihin perustuva merkintätavan muutos. Aikaisempi merkintä LO. Uutena alueena Tuhkurinjärven ja Ympyräisen ranta-alueet.
- LL-alue Lisäyksenä pienlentokenttäalue Teiskon Kaanaassa (Saarlahden kylä).
- SL-alueet Lisäyksenä aikaisempiin S-alueisiin Nuutilanlahti Velaatassa ja Nuorajärven alueen laajennus Värmälässä (lintujärviä). Muut mahdolliset uudet S-alueet selvitetään tarkemmin asiaa tutkivan toimikunnan toimesta.
- M-alueet Uusiin yleiskaavamerkintöihin perustuva merkintätavan muutos. Aikaisempi merkintä MM. Alueet käsittävät valtaosan Aitolahdi-Teiskon aluetta. Osa ranta-alueista on muutettu loma-asutuksen lisääntymisen johdosta RA-alueeksi. Lisäksi on tarkistettu aikaisempia M ja RA-alueiden välisiä rajoja kiinteistörajajen mukaisiksi, jolloin raja-alueilla on tapahtunut vähäisiä käyttötarkoituk-
sen muutoksia.

Kaupunkisuunnittelutoimikunnan kokouksissa 17.2, 24.2, 8.3, 16.3 ja 16.6.1983 on tehty yleiskaavojen 1982 nähtävillöolojen 2.12.1982-12.1.1983 sekä 18.4.-23.5.1983 johdosta esitettyjen muistutusten takia vielä seuraavat muutokset, jotka ovat lisäyksenä yleiskaavan 1977 ja yleiskaavan 1982 väliseen vertailuun.

Yleiskaavoihin on lisätty suojelukohdetoimikunnan selvittämät suojelukohteet ja -alueet erillisen liitteen mukaisesti. Edellisessä yleiskaavassa ollut SU-merkintä Vetämäkankaanniemen alueella on poistettu. Edellisessä yleiskaavassa VI₂-alueena ollut Koljonsaari ja Koljonniemi on muutettu M-alueeksi.

7.22

Yleiskaavan suojelukohdeet ja -alueet

Tampereen yleiskaavaan 1982 Aitolahdi-Teisko on liitetty

- eri lakien, asetusten tahi kaupungin sitoumuksen perusteella suojellut kohteet (merkintä ¹², jossa numerointi viittaa seuraavaan luetteloon)
- luonnonsuojelualueet (SL) ja luonnonsuojelulainsäädännön nojalla suojeltavaksi tarkoitetut alueet (SL-1) sekä ^m
- merkinnällä ^m-.I.-, arvokas maisema-alue (Aitolahdi-Teisko), merkityt alueet.

Kirkkolainsäädännön nojalla suojellut kohteet (K, H)

K 11	Aitolahden kirkko
K 12	Teiskon kirkko
H 7	Aitolahden hautausmaa
H 8	Teiskon hautausmaa

Muinaismuistolainsäädännön nojalla suojellut kohteet (M)

- M 30 K e s o I-II. Kivikautisten asuinpaikkojen ryhmä, II. Aitolahdi. Hirviniemi, Keso RN:o 2:29. Peruskartta 2123 12. Koord. x = 6825 80, y = 493 20, z = 100-105. Peltoa, savipohja. Rätty, inv. 1971-1972 nro 37.
- M 31 R u o k o n e n. Kivikautinen asuinpaikka, II. Aitolahdi. Hirviniemi, Ruokonen RN:o 1:24. Peruskartta 2123 12. Koord. x = 6826 05, y = 493 80, z = n. 105. Peltoa, savipohja. Hiekkatölläs, ei kivik. löytöjä. Rätty, inv. 1971-1972 nro 39.
- M 32 Ä m m ä m ä k i. Lapinraunion jäännös, III. Peruskartta 2123 12. koord. x = 6826 48, y = 494 80, z = 105. Ks. edellä. Rauniosta jäljellä n. 5 m pitkä, 2-rivinen kivireunus. Rätty, inv. 1971-1972 nro 42.
- M 33 N u p i n n o k k a. Lapinraunion jäännös, III. Aitolahdi. Hirviniemi, Nupinnokka RN:o 4:39. Peruskartta 2123 12. Koord. x = 6825 60, y = 493 95, z = 100. Rauniosta jäljellä n. 3 m pitkä, 1-rivinen reunus. Rätty, inv. 1971-1972 nro 43.
- M 34 L a s s i n l i n n a. Luola. Historiallinen jäännös, II. Peruskartta 2123 12. Koord. x = 6824 64, y = 496 13. Rätty, inv. 1971-1972 nro 45.
- M 35 K ä m m e n n i e m i. Kivikautinen asuinpaikka, III. Kämenniemen kylä, Luonankorva RN:o 2:33. Peruskartta 2124 10. Koord. x = 6836 06, y = 491 62, z = n. 100. Maasto: savipohjainen, kaakkoon viettävä peltorinne. Tark. Hirviluoto 1971, Suni, inv. 1975, Honkanen, kaiv. 1981.
- M 36 P a k s u l a. Kivikautinen asuinpaikka, II. Saarlahden kylä, Paksula RN:o 3:53. Peruskartta 2124 08. Koord. x = 6848 50, y = 489 94, z = n. 95. Maasto: hiekkaranta Näsijärven Pöllölänselän pohjoisreunalla. Inv. Suni 1975.
- M 37 P a k s u l a. Kivikautinen asuinpaikka, II. Saarlahdi, ent. Paksula RN:o 3:53. Paksulan tilasta erotettu tontti. Peruskartta 2124 11. Koord. x = 6848 38, y = 490 56, z = n. 95. Maasto: Näsijärven Pöllölänselän pohjoisrannalla oleva hiekkainen lahdenpoukama. Inv. Suni 1975.
- M 38 T e i s k o l a n k a r t a n o. Kivikautinen asuinpaikka, II. Teiskola, Teiskolan kartano, RN:o 1:33. Peruskartta 2124 11. Koord. x = 6840 31, y = 491 16, z = n. 100. Maasto: Kirkkojärven länsirannalla oleva peltokumpare; maaperä on savea. Inv. Suni 1975.
- M 39 T e i s k o l a n k a r t a n o. Kivikautinen asuinpaikka, II. Teiskola, Teiskolan kartano, RN:o 1:33. Peruskartta 2124 11. Koord. x = 6840 53, y = 490 99, z = n. 100. Maasto: Teiskolanlahden etelärannalla oleva savipelto. Inv. Suni 1975.
- M 40 T e i s k o l a n k a r t a n o. Kivikautinen asuinpaikka, II. Teiskola, Teiskolan kartano, RN:o 1:33. Peruskartta 2124 11. Koord. x = 6840 72, y = 491 19, z = n. 100. Maasto: Teiskolan salmen pohjoisrannalla oleva loiva peltorinne. Inv. Suni 1975.
- M 41 I s o - K a r t a n o. Kivikautinen asuinpaikka, II. Värmälä, Iso-Kartano RN:o 1:213. Peruskartta 2124 10. Koord. x = 6834 28, y = 493 84, z = n. 105. Maasto: etelään ja lounaaseen viettävä peltorinne, jonka maaperä on savea. Inv. Suni 1975.

Luonnonsuojelulainsäädännön nojalla suojellut kohteet (L)

- L 10 94/VI 27.1.59 Kortejärvi RN:o 4, vanha mänty
17714/833 G 57 juuristoineen
Arvid ja Arvo Ilmarinen
Vattula
2124 10 C
- L 11 102/VI 15.2.62 Metsä-Kiikkinen RN:o 3:82 maalla
11136/833 G 61 oleva kallio, jossa esiintyy
Tampereen kaupunki hiilipussifossiileja
Hirviniemi
2123 12 B
- L 12 ja 769/VI 9.4.69 Junkkari RN:o 5:24, mänty (Kurusen
L 13 12331/833 G 65 mänty) ja käärmeukuusi juuristoineen
Lauri Junkkarin perikunta
Hirvenniemi
2123 12 B
- L 14 16/VII 17.1.72 Heinäsuo RN:o 1:44 maalla oleva
22515/833 H 81 mänty (Ryssän mänty) juuristoineen
Pentti Johannes Fabian
Taulaniemi
Kuuranta
2124 11 B
- L 15 415/VI 20.5.64 Mattila RN:o 3:144, lakkapäämänty-
10158/833 G 63 ryhmä (4 puuta) juuristoineen
Irma ja Pentti Taulaniemi
Kiimajoki
2124 11 B

Luonnonsuojelulainsäädännön nojalla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitettut alueet

- Luonnonsuojelualueet (SL)

Vattulan valtionpuisto

Peräjoen suot

- Luonnonsuojelualueet, jotka on luonnonsuojelulainsäädännön nojalla muodostettavaksi tarkoitettu (SL-1)

Seutukaavassa esiintyvät suojelualueet:

Nuorajärvi

Aitolahden kirkon ja järven välinen puronvarsi

Hurmajärvi

IX ^(m) - I. - Arvokas maisema-alue (Aitolahti-Teisko)

Merkinnällä osoitetaan ne ranta-alueet, joilla tapahtuvissa metsänkäsittely-, rakennus- ja muissa ympäristönmuutostöiden piteissä on pyrittävä kiinnittämään erityistä huomiota maisemallisiin näkökohtiin ja ympäristövaurioiden korjaamiseen.

Näitä alueita ovat Aitolahti-Teiskon kartalla esiintyvät Näsijärven, Paarlahden, Kirkkojärven, Löytänäjärven ja Velaatanjärven ranta-alueet.

7.23

Pohjoinen suuralue

Yleiskartta 1:125000

7.24

Yleiskaavakartta 1:50000

TAMPERE

POHJOINEN SUURALUE

YLEISKARTTA 1982

- kaavoitettu alue
- kaupungin maanomistus
- elintarvikekauppa
- pankki
- koulu, kirjasto, kurssikeskus
- kirkko, srk.tila
- virkistysalue, leirintäalue, lomakoti
- lomakylä
- posti
- muu kauppa
- sosiaalinen palvelupiste
- neuvola
- viemäriveden puhdistamo, pumppaamo
- jätehuolto
- pintaveden/ pohjavedenottamo
- museo
- päiväkotia
- nuorisotila
- terveystai lääkäriasema

2 indeksi osoittaa palvelujen lukumäärän väestö ja työpaikat koko alueella

	väestö V	työpaikat T
v.1981	3 120	1 040
v.1985	3 100	1 080
v.1990	3 100	1 140
v.1995	3 100	1 170

